

doi: 10.3935/rsp.v25i3.1580

13TH INTERNATIONAL ISTR CONFERENCE: DEMOCRACY AND LEGITIMACY: THE ROLE OF THE THIRD SECTOR IN A GLOBALIZING WORLD

**Amsterdam, Nizozemska, 10.-13. srpnja
2018.**

Od 10. do 13. srpnja 2018. godine u Amsterdamu se održala 13. međunarodna konferencija ISTR-a, *International Society for Third Sector Research*¹, pod nazivom *Democracy and Legitimacy: The Role of the Third Sector in a Globalizing World*. ISTR je najveća međunarodna organizacija koja se bavi istraživanjima u trećem sektoru i već dvadeset šest godina na konferencijama okuplja velik broj znanstvenika koje zanima treći sektor i sve njegove manifestacije i kretanja.

Konferenciju je ugostio *Vrije Universiteit* Amsterdam (VU), s posebnom ulogom koju je imao *The Center for Philanthropic Studies* pozicioniran u okviru tog sveučilišta. I samo sveučilište osnovano je 1880. godine uz pomoć filantropskih davanja. Konferencija je bila globalnog karaktera. Sudjelovalo je više od 700 osoba iz 54 zemlje sa svih kontinenata u ukupno čak 198 sesija. Na njoj su bili zastupljeni znanstvenici i istraživači iz područja sociologije, ekonomije, socijalne politike, javne uprave, psihologije, političkih znanosti, teoretičari trećeg sektora i civilnog društva, kao i drugih područja. Poseban trud može se vidjeti i po brojnim volonterima uključenima u organizaciju kao i istraživačima-volonterima zaduženim za recenziranje izlaganja i panela koji su pridonijeli kvaliteti konferencije.

Diljem svijeta su organizacije trećeg sektora uključene u diskusije vezane za demokraciju, ali i legitimnost privatnih i javnih organizacija. Te debate konstruirane su oko značajnih tema poput rasta nejednakosti, globalne migrantske krize, populističkih pokreta, klimatskih promjena, ograničavanja akademskih sloboda i drugih. S druge strane, uloga organizacija trećeg sektora u promoviranju demokracije donekle se ograničava s primjerima pojedinih vlada koje im žele otežati zagovaračko djelovanje ili financiranje. Istovremeno se same organizacije susreću sa zahtjevima za većom transparentnošću i odgovornošću prema donatorima što stvara i prilike, ali i ograničenja za one koje su zainteresirane za pozitivni društveni utjecaj.

Konferencija je unutar generalne teme pokušavala poručiti teorijske, *policy* i praktične doprinose u sljedećim podtemama:

- *Demokracija i organizacije civilnog društva*
- *Izazovi i prilike za zagovaranje nevladinih i neprofitnih organizacija*
- *Vladavina, menadžment, adaptacija i održivost organizacija trećeg sektora*
- *Hibridnost, legitimitet i treći sektor*
- *Novi modeli filantropije i volontiranja*
- *Aktivno građanstvo i aktivizam*
- *Treći sektor i razvoj*
- *Socijalne inovacije i treći sektor*
- *Istraživanje o podučavanju u trećem sektoru*
- *Pojavljjujuća područja teorije i prakse.*

Osim toga, konferencija je iskorištena kao prigoda za profesionalne radionice, specifične tematske sesije koje su posebno bile usmjerene na razvoj vještina mladih istraživača i jačanje obrazovanja i istraživa-

¹ Više informacija i program konferencije možete pronaći na: <https://www.istr.org/?Amsterdam>.

nja o trećem sektoru. Primjerice, održane su radionice *Kako publicirati, Ne-akademsko tržište poslova, Navigiranje kroz tržište rada i karijerne strategije, Akademski intervju za posao*, ili par, primjerice, radionica o podučavanju i učenju u trećem sektoru i zasebna o istoj temi, ali vezana specifično za socijalno poduzetništvo.

S nekoliko stotina pojedinačnih izlaganja teško je usmjeriti se na njihove specifične doprinose pa ćemo generalno reći nešto o tematskim sesijama. Najzastupljeniji tematski blokovi bili su *Vladavina, menadžment, adaptacija i održivost organizacija trećeg sektora* s 45 sesija te blisko povezani, drugi i četvrti po zastupljenosti *Novi modeli filantropije i volontiranja* s 29 te *Pojavljajuća područja i teorije i praksa* koja je bila zastupljena s 22 sesije. Ovi tematski blokovi snažno sugeriraju da su pred trećim sektorom turbulentna vremena u kojima se očituju brojne promjene društvenih okolnosti, ali i samih praksi rada organizacija u pogledu financiranja, vladavine, ljudskih resursa i volontera te održivosti i utjecaja. Organizacije postaju sve prilagodljivije i koriste različite strategije kako bi se mijenjale prema novonastalim okolnostima. To se pokušalo prenijeti i istražiti nove razvoje unutar blok tema *Hibridnost, legitimnost i treći sektor te Socijalne inovacije i treći sektor. Demokracija i organizacije civilnog društva* kao glavni fokus konferencije je tematski blok koji je bio zastupljen s 27 sesija. U sesijama tog tematskog bloka raspravljalo se, primjerice, o odnosu civilnog društva i autoritarizma, različitim tipovima restrikcija u civilnom društvu kao i drugim temama koje se umnogome tiču odnosa civilnog društva i države/politike. S druge strane bile su zastupljene teme vezane za socijalne pokrete, participaciju ili su-proizvođenje.

Plenarno izlaganje konferencije održala je profesorica Donatella della Porta s naslo-

vom *Innovations from Below: Civil Society Below the Crisis*. Ona je profesorica političkih znanosti, dekan Instituta za humanističke znanosti i društvene znanosti i ravnatelj doktorskog programa političke znanosti i sociologije na Scuola Normale Superiore u Firenci gdje vodi Centar za studije društvenih pokreta (Cosmos). U svom izlaganju naslovila je razlike i sličnosti društvenih pokreta i trećeg sektora kao i stvaranje novog znanja i praksi djelovanjem građana kroz perspektivu vremena u kojem ekonomska logika dominira nad društvenom. Treći dan održana je plenarna sesija koja je bila orijentirana prema nizozemskom iskustvu i njihovom Polder-modelu. Posebno treba napomenuti aktivnosti izvan redovitog programa koje su bile umjerene jačanju zajednice istraživača, posebice onih mlađih. Tako je prije konferencije održan seminar za doktorande, dok je za vrijeme konferencije dodijeljena nagrada za najbolji doktorski rad koji tematizira treći sektor u protekle dvije godine kao i nagrada na najkreativnije kratko 3-minutno predstavljanje nacrtu doktorskog istraživanja. Posebno je značajan mentorski program koji je ISTR organizirao kako bi na volonterskoj osnovi spojio mlade istraživače sa iskusnijim kolegama kako bi oni kroz sljedeću godinu mogli koristiti znanja i resurse iskusnih istraživača. Konferencija je završila plenarnom sesijom *Transformiranje demokratskih konteksta: izazovi za treći sektor* u kojem su sudjelovali Jialia Unwin i Shih-Jung Hsu.

Konferencijom *Democracy and Legitimacy: The Role of the Third Sector in a Globalizing World* organizacija ISTR je po trinaesti put okupila dionike da rasprave moguće trendove razvoja sektora. Ovaj put je kritička refleksija bila usmjerena prema izazovu očuvanja i promocije demokracije i uloge trećeg sektora u tome. Daljnje ispitivanje razvoja demokracije i uloge trećeg

sektora čini se sve važnijim u vidu globalizacije i us njom povezanih socio-ekoloških izazova kao i trenutnog rasta populističkih pokreta. Stoga je ova konferencija bila i prostor istraživanja promjena koje se događaju u radu samih organizacija i razvoja novih tipova pokreta i djelovanja građana koji postaju sve više diversificirani i tehnološki posredovani.

Danijel Baturina
Studijski centar socijalnog rada
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu